

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések; önmivélés jeles példája; szolnoki gymnasiumi vizsgálat; nyilványos hála; kisdedovó intézet ügye; id. Deresényi János; külöfélé: ajándék 's alánkozat a' pesti színházra; Buda szépülése; gyapjukereskedés; nevezetes lopás.) Spanyolország (cortesgyűlési munkálatok, alkotmányesküvés; d. Carlos terve 's cselzövényei; tartományi viszonyok; a' nemzetörtség 's a' szerkesztök Madridban; hadi dolgok: Carlos tábor szállása; a' christinói tábornok munkálkodása; új duló főnök.) Anglia (felső 's alsó-házi munkálatok; a' király temetése előttnapi pompa; 's a' t.) Franciaország (Clauzel marsal spanyol-tábornok vállalkozása; 's a' t.) Olaszország. Elegyhír. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizallás. Lotto.

M A G Y A R O R S Z Á G

Ö cs. k. fölsége f. é. jun. 13ki határozatában Tallián Pál m. kir. udv. kanczel. fogalmazó gyakornokot, tisztltbeli fogalmazóvá; april 13ki rendeletében Osztóics János Temes megyei főügyész királyi asztalnokká; 's jun. 3ki végzésében, rendes előléptetéssel, a' kalocsai érseki káptalannál, Thuegut Venczel éneklő kanonokot, olvasóvá; Csupor Mihály örkanonokot, éneklővé; Tering Gáspár Bács - sz. - páli prépostot örkanonokká; Vagner Eerencz székesegyházi főesperest Bács - sz. - páli préposttá; Girk György bácsi főesperest, székesegyházi főesperestté; Re'n Jakab tiszai főesperest bácsi főesperestté; Nehiba János idősb paptanítót tiszai főesperestté; 's helyébe Szatmáry Antal ifj. paptanítót nevezni méltóztatott.

A' Zala vidéki ágostai esperesi megye folyóh. 11iken Horváth Sigmund kövágó-örsi lelkészt 's magy. tud. társ. lev. tagot egyhangulag esperessének választá.

Kis - Apáti, Bars megye, jul. 13án. Szép haladás példájával dicsekhetik Ebedecz szomszéd helységünk, hol Jurik József fiatal tót pór, átlátván az iskolák 's bennük szerezhető műveltség hasznát, még 1835ben ellenállhatlan tanulási vágyat kezdé érzeni, 's mivel mint 28 éves nős férfi iskolába nem járhatta, nejétül elég rövid idő alatt olvasni tökéletesen megtanult. Ezt keveselvén, f. é. tavasz kezdetén írásból is ohafta olvashatni, mire azonban többszöri kérelme után sem akará a' helybeli jegyző tanítani. De még e' gát sem csüggeszté el Jurikot, ugyanis megkérvén a' kis - apáti iskola - segédet, ettől rövid idő alatt sajátjává tevé az írás - olvasást. Legközelebb váratlan öröm lépé meg a' fiatal tanítót, midőn tanítványa egy kéziratát látá, melyet az, minden oktatás nélkül, más papirral lemásolt, még pedig kielégítő pontossággal. —

Szolnok, jul. 6án. Kellemesen meglepé városunk lakosít Richter Aloiz kir. tanácsnok 's iskolai főigazgató véletlen megjelenése iskoláink vizsgálatára. Csak nem rég létesíté előljáróink férfias állhatatossággal páruult buzgalma ez' iskolákat, 's most valának először szerencsések a' tisztelt főigazgatót falaik közé fogadhatni. Sz. Ferencz - rendiek bölcselkedés tanulón kezdvén a' vizsgálatot, a' hat ujdón alapított latin, nemzeti 's a' város külön részlein létező férfi - 's leány iskolákat látogatá meg; mindenütt kérdéseket intéze a' tanítványokhoz, kiknek feleleteikkel igen elégtülve látszék, 's helyben hagyó tetszése jelétül 's ujjab szorgalomra buzdításul, ajándékokat sziveskedék osztani az iparkodóbbak közt.

Hálaérzet által buzdítatva nyújtja ezennel, Sopron, Vas, Veszprém és Zala megye több helységének köznemesé 's jobbágya nyilványos köszönetét Dugovich Imre vasmegyei bírós. 's fő csendbirtos urnak, ki még a' mult évben, Sobri és társainak e' megyékben volt kalandozásai alkalmával, külön helységből elorzott 26 darab lovat, 15 d. ökröt, 6 tehenet, 's így öszzesen 47 d. öreg marhát, továbbá 27 d. sertést 's 31 d. juhot, a' tolvajoknak (kik nem Sobri czimborái közül voltak) kinyomozása, 's nagy részben az illető megyei bíróságok kezébe szolgáltatása után, részint természetben, részint ár - pénzben, károsult tulajdonosaiknak egész reménytelenül visszerített: a' nélkül, hogy a' fáradalmas, sőt rendkívüli veszélyekkel párosult ügyben valakit bármilly költségekkel terhelt volna is. —

Esztergam, jul. 17kén. Madélután 5órákor tartá rég - ohaftott közgyűlését 's szállása ünnepélyes megnyitását Casino - Egyesületünk, 's este az egész ház 's kert szép izléssel ki volt világitva. — Az ünnepélyen több mint 500 vendég vala jelen, noha az Egyesület csak 100 tagból áll. — Az évenkinti befizetést 10pgó forintra határozá a' választottság; magának azonban ez iránt további rendelkezhetést föntartván.

A' kisdedovó intézeteket Magyarországnban terjesztő Egyesület' választottsága épen hirdetendő vala, mi olly rég feszíti a' t. közönség' várakozását, midőn a' felül értesítettik: hogy tolnai képző intézete közbejött sejdítetlen építési akadályok miatt, a' kitűzött határnapon meg nem nyitathatik. Valamint azonban egyesületi igazgató gr. Festetics Leo urnak hazafi buzgalmát, 's szilárdságát ismeri, úgy ezeknél fogva biztosan remélli, hogy az akadályoknak minél előbbi legyőztök után, 's így rövid idő mulva, valosul a' köz - ohaftás, 's az említett intézet megnyitva mindenkinek alkalmat nyujtand magát a' kisdedovási pályára kimívelhetni. Ki a' folyó évnek példátlan változékonyságát kezdete óta figyelemmel kíséré, ki a' mult tavaszi esőzéseknak az építésre kedvetlenül ható akadályaitra emlékezik, tudván ezen fölül, hogy a' már földél alatt lévő intézet egyedül belső kipadozását 's elszerkesztését várja: az bizonyára méltatni fogja azon mentséget, hogy a' késedelemnek főoka a' szerződését megszegett asztalos, melyeknél fogva a' választottság annyival inkább remélli a' t. közönség' megnyugvását, minthogy a' tisztelt igazgató gróf is, ki mult évi közrebocsátott ajánlatánál

fogva az építés egész terhét költségéstül magára vállalni sziveskedt, újabbi nyilatkozása szerint, ezen áldozatot tiszta szívből ohaftván a' Haza' oltárára tenni, a' czélbavett intézetet olly karban akarja átadni, hogy avval az Egyesület a' tisztelt közönség előtt soha se piruljon; addig pedig 800 pft. fizetéssel immár megválasztott intézeti igazgató Varga István ur előbbi pályáján szerzett nevelési ismereteit, 's valamint közrebocsátott munkájában, (Mi kell a' Magyaroknak?) úgy próbatéti irott feleletiben különösen kitüntett tapasztalásait, a' budapesti kisdedovó intézetekben gyakorlati ügyességgel is bővitendheti. Költ a' f. év' 's hónap 15én tartott választottsági ülésből.

Honi bányászatunk agg bűvára, ki már 40 év előtt Beregh megyei jószágin 's azok határin, apadhatlan timsó - sziklákra talált, melyekből, saját 's mások gyáriban, a' haza 's szegény munkások nem csekély hasznára, olly jó minőségű timsó készül, hogy a' Roma melletti hires tolfaiával is vetekedik, ki továbbá több tudományos munkája által, 's mint tagja az 1827 ki bányászti országos -, 's elnöke a' honi kereskedést 's erdőszetet tárgyazó Beregh megyei, külöfötségnak, kitünt, idősb Deresényi János, k. tanácsnok, több megye tbirája 's tudós társaságok tagja, f. é. jun. 30án élte 83ik évében aggsági elgyengülésben kimult. Utolsó óráiban is munkás vala bányászti 's vegytani műtermében a' fáradhatlan szorgalmu aggastyán. Eletirása mult évben „Ausztriai nemzeti Encyclopoedia“ czimű Bécsben megjelent munkában olvasható.

A' kereskedési fordulat Angliában még folyvást ártalmas befolyásu a' gyapjuárra, mert, noha vizasztalóbb hírek jönek már Amerikából, a' pénzküldések onnan még sem kezdenek sürűbben szállongni, ezek nélkül pedig nem szállíthatni annyi gyapju - kelmét oda, mint több év óta szakadatlanul lehet. Hogy Angliába 's névszerint Yorkshirebe szállított gyapjunkat Amerikába küldék, mindenki jól tudja, mivel tehát most az onnani kivitel tetemesen csökkent, a' gyapjufogyasztás csak Anglia határi közé szorult, 's így igen természetes, hogy az Angliába szánt gyapju ára folyvást alább száll. E' körülmény okozá pesti vásárinkon is a' roszt gyapjuárt, 's okozza folyvást Prussziában 's Szászországban is. A' porosz kir. tengeri kereskedőség tetemesen könnyíte honi gyapjutermesztőji szigoru sorsán, meghatározván előre az árt, 's nagy mennyiséget vásárolván; 's így ezek még sem károsultak olly nagy mértékben, noha az 1836ki árhoz képest, a' legfinomabb gyapju száztul 25tel, finom 26½, középfinom 33½, közép 21, 's a' közönséges 15tel csökkent. Legroszabb áron kelt tehát a' középfinom gyapju, 's az nálunk is így mutatkozik; pedig épen ebből gyűlt legnagyobb mennyiség utóbbi vásárinkra, 's e' körülmény okát is csupán az amerikai zavarokban kereshetni, mivel leginkább középfinom gyapju szálltaték oda a' legközelebbi években, mi árat szükségkép szerfölött magasra rugtatván, most ugyanannyira csökkenté; 's e' nyomasztó körülmények leginkább nálunk érezhetők, mert minden mázsa Hamburgig szállítása innen 5—6 forinttal többekerül, mint a' porosz 's szász gyapjutermesztőknek, 's így nem is kívánhatjuk, hogy az övékével egyenlő áron keljen gyapjunk; még pedig annyival keveseb, mivel félhet, hogy megvásároltatván a' most szükséges mennyiség, darab ideig még nyomasztóbb ár uralkodand, mellynek ismétli javultát nem minden, kivált szegényebb, gyapjutermesztő fogja kiállhatni. — Pesti egyesületi gyapju - raktárukból legközelebb ismét szép mennyiségű gyapju kelt el; név szerint gr. Károlyi Lajosé, b. Vécsey Pálé és Sembery Imre uré. Ujjab szállítások pedig ugyan Sembery Imre, Halász Miklós, gr. Deseöffy Emil, b. Pongrácz Pál, gr. Andrassy Károly és Szirmay Tamás uraktul érkeztek.

KÜLÖNFÉLE. Klaszy Venczel, magyar szabó mester 's pesti polgár, nemzeti színházunk számára saját erszényéből egy királyszerepekre használható magyar díszöltözetet készít; 12 hōsi díszkötöst pedig a' kapandó kelmékből ingyen készitend. — Az agg Buda mindig mosolygóbb tekintetet mutat, 's kényelemmel pártja a' hasznost. Így például a' Pest felőli bástyahegy naponkint szebbül 's egygyike leend a' két város legszebb sétáinak, mellynek kellemeit a' hegy közepén hangzandó katonai zene még érdekesbé teendi; a' munka igen nagyszerű, de egy—két év mulva bizonyosan elkészülend 's meglependi a' közönséget. E' nagy munka mellett azonban még más igen hasznos is készülend f. év szeptembervégeig. A' királyi lak melletti kaput t. i., hol már szerencsétlenséget is okozta a' szoros 's tekervényes ut, fens. nádorunk parancsára egy részben lerombolák, 's annyival tágitandják, hogy három koci is kényelmesen 's veszély nélkül eljárandhat egymás mellett, holott eddig kettő is alig férhetett el. — A' gyōri szegény 's árvaház szépen gyarapodik, 's üdvös munkálatit mindig tágabban gyakorolhatják. A' püspök 's káptalan 2ezer forinttal szaporítják évenkint Sezerre rugó jövedelmét. Jelenleg 12árvát táplál e' jeles intézet 's 300 szegénynek nyujt se.

va a bejövétel, kik öneltartások módjáról 's szabályszerű útlevél-ről nem bírnak elegendő fölvilágítást adni. —

Az ellenzéi hírlapok július 6án kiemelik azon ellenmondást, melly Damrémont tábornok abbéli közlése közt a Moniteur algériében, hogy tudniillik június 15én a kormány az Abd-el-Kaderrel kötött szerződést helyben hagyta, 's Molé gróf állítása közt a követház ülésében ugyanazon napon, tapasztalható, melly szerint e szerződés a kormány jegyzéseivel küldetett volna vissza Afrikába, 's azért végsőkép el sem fogadtatott.

Egy algéri levél a marseillei Eclairer-höz következő helyet nyilvánít: „A Bugeaud tábornok által Abd-el-Kaderrel kötött szerződést a király elfogadta; 's azt jun. 23án hirdették ki Algierban. E szerződést Algierban 's az egész afrikai birtokban a hely szinén mindenütt olly rosszul fogadák, mint Parisban 's a földközi tenger valamennyi réveiben.

A Moniteur algérien június 21rül már hivatalosan közli azon hírt, hogy a francziák királya a Bugeaud tábornok és Abd-el-Kader közt jun. 15én kötött szerződést jóváhagyta.

A Messenger tagadja, hogy Clauzel a christinói sereg főparancsnokságát elvállalni szándékozik. E gondolat, úgymond, sem a marsal, sem bármely minister agyvelejében nem támadhatott. — A doctrinairek egyik gyűlésében az határozaték, hogy a megszorult jour. de Paris állapotján segítsenek, melly lap, mint tudjuk doctrinaire. E végett aláírás nyitattván 300 ezer frank tétetett össze. A Paix, melly szinte doctrinaire volt, ujra ministeri, 's mióta árát 40 frankra leszálltá, kisebb alakban jelenik meg. —

Egy telegraphi sürgöny azon parancsot vitte Bayonneba: haladéktalan induljon egy telep pattantyúság Port Vendresba, mellyről azt hiszik, hogy Constantine számára van rendelve. Ismét igen beszélnek hogy a szállítvány Constantine ellen, rövid idő mulva teljesülend. — Waghorn ki az angol kormány és a keletindiai társaság által megbízaték gőz-rahajozás föllállításra Indiával és Aegyptussal, néhány nap óta Parisban van. — Bombay és Suez közt szinte rendes gőzhajozás fog állítani. Minden hónapban háromszor induland gőzhajó Suezből Bombayba, 's viszont; Suezből az elindulás, a franczia gőzhajó megérkezésével Alexandriába, éréntésbe fog hozatni. — Igy személy, levél 's áru, 35 — 40 nap alatt Parisból Bombayba érhetend; t. i. 3 nap alatt Parisból Marseillebe, 10 nap alatt Marseilleből Alexandriába, 3 — 4 nap alatt Alexandriából Suezbe, 20 — 22 nap alatt Suezből Bombayba. Ezen útra eddig 4 — 5 hónap kivántaték. — Nehéz árukat a gőzhajókon ugyan nem szállíthatni: de minthogy a finom mokka kávé, és thé, hoszu tengeri utazásban silányul; ezen cikkelyek kisebb mennyiségben mindenkor szállíthatók lesznek. — A franczia és angol posta-igazgatások szerződésinél fogva, személyek, levelek és áruk, mellyek Angliából jönek, Franciaországban mennek keresztül. —

Bizonyos Auzou abbé, az új franczia egyház szerzője, e napokban felszólítotték, hogy egyházát este hat óra után bezárja, 's ezen időn túl ne prédikáljon. Minthogy az abbé e felszólításnak nem engedelmkedett, egyházát bezárák 's ajját a rendőrség lepecséli. A hivatalos esti lap július 4én azt mondja, e rendszabály azért történt, mert Auzou abbé vonakodása az egyházat 6 órakor bezárni, háborgatta a rendet, 's mert esti beszédei tárgyál mindenkor politikai kérdéseket választá. — Marie Reine asszonyság, előbb a: „La Femme Libre“ című st. simonistiai hírlap szerkesztőnéje, családi czívdások következtében a Szajnába ölte magát.

N E M E T O R S Z Á G

Drezdában jun. 29kén a 2dik kamra ülése a zsidók ipar-szabadsága korlátozásáról vitatkozván, a nekik megengedett kiskereskedés iránti szavazat olly kétes vala, hogy háromszor kelle azt ismétetni, 's végre még is 34 szóval 33 ellen megfosztattak tőle. A rőfkereskedésnél 34 szóval nyilatkozott 32 ellen a tilalom mellett. A posztóárulást 49 szóval 18 ellen megengedék nekik; ellenben a gyógyszereszkedést 's csaplárkodást megtagadák tőlük, mint szinte az ügyvédkedést, zsidáruskodást 's pálinkafőzést. A tözsérséget 's marhával kereskedést gát nélkül hagyák gyakorolni, de a nagy-és szállítási kereskedésből kizárattak.

Drezdában jun. 30án végzé a 2ik kamra a zsidótörvény fölötti vitázatot. A 7ik szakasz első pontját, melly szerint a zsidók ezébbe léphetnek 's mint mesterek legényeket 's inasokat tarthatnak, egyhangulag elfogadák a RRek, meghatározván egyszersmind, hogy a dresdai 's lipcsei zsidó mesterek egyetemese száma soha meg ne haladja a keresztyénekét, az egyes ezéhekbe fölvetelüket pedig az illető hatóság előadása szerint a belministerium határozza el, valamint azt is: hány legényt vagy inast tarthassanak, ezek azonban zsidók vagy keresztyének lehetvén. Azon zsidóknak, kik saját kézműveiket árulják, egyéb kereskedési cikket tartani boltjukban tilos. Földek birhatása is megengedteték a dresdai 's lipcsei zsidóknak, azonban olly kikötéssel, hogy azt csak 10 évi folytonos birás után adhassák el, az örökségi osztály egyébiránt nem tilalmaztatván; hamindazáltal külhoni zsidót illetne az örökség, az azt két év lefolyta alatt eladni tartozzék. Továbbá határozaték, hogy minden izraelita ezentul család-nevet is viseljen. Végre az egész törvény 54 szóval 7 ellen elfogadtaték.

H A N N O V E R A.

Azon alkotmány, mellyre IV Vilmos, mint Hannovera királya megesküdt, azt rendeli, hogy a király mihelyt, székét el-

foglalja, egy királyi levél által ezen statusalaptörvényt azonnal elismérje. Szembetűnt, hogy a király megérkezte után e levél meg nem jelent; 's e körülmény, 's az országgyűlés hirtelen feloszlata, páruva a király vonakodásával az országgyűlés küldöttségét elfogadni, olly gondolatok 's híreket gerjeszte, mellyeket a király jul. 8iki levele igen is megerősít. Az új uralkodó e levélben el nem isméri előlegesen azon alkotmányt, mellyre elődje, 's Hannovera RRei megesküdték, 's lehetségesnek mondja, azon jogállapot helyre állítását (korlátlan monarchia,) melly az alkotmány elfogadása előtt uralkodott. Ezen irat, — így szól: „Ernest August Isten kegyelméből Hannovera királya. Nagybritannia 's Irland kir. hge, 's a t. Tetszett a mindenhatónak, az életben igen tisztelt testvér urunkat, ó főltségét IV Vilmost, a magos és hatalmas fejedelmet, Nagybritannia és Irland egyesült országok, 's Hannovera királyát, Braunschweig és Lüneburg hget, mult hó 20án e mulandóságából kiszólitani 's az által minket, királyi házunkat 's minden hű alattvalót a legmélyebb gyászba borítani. Mivel tehát mi királyi házunkban fenálló elsőszülöttségi jognál fogva Hannovera kormányára jutánk, azt ennel kegyelmesen nyilvánítjuk, 's teljes hiedelemmel bizunk minden kir., lelkészi 's világi szolgálókban, hűbérnökünkben 's alattvalóinkban, hogy az irántunk tartozó szolgálati kötelességet, hűséget és engedelmességet teljesítendik, 's ragaszkodó szeretettel fognak nekünk mindenkor hódolni. Ellenben mi is mindnyájukat bizonyossakká tesszük királyi kegyünkről, 's országúri ótalunkról, 's ohajtásink 's törekvésink czélja mindenkor az leend, hogy az isteni gondviselés által ránk bizott alattvalók szerencsését 's javát mindenkép előmozdítsuk. — Midőn ez törekvésünk czélja, meg kelle győződnünk, hogy a statusalaptörvény hű alattvalóink java előmozdítására irányzott ohajtásinknak sok pontban meg nem felel. Elszánva, hű népünknek nézeteinket e fontos tárgy fölött azonnal nyíltan előadni, nem átaljuk nyilvánítani, hogy mi a bennünket sem alaki sem anyagi tekintetben nem kötelező statusalap-törvényben, hű alattvalóink állandó szerencséje ótalmit, kik javát az isteni gondviselés által ránkruházott kötelességeknél fogva a lehetőségig előmozdítani, mindenkor törekvésünk lesz, épen föl nem találhatjuk. Azonban távol van tőlünk, királyi határozásunkat ezen igen fontos tárgy fölött előbb hoznunk, mielőtt minden tekintetbe veendő viszonyok szorgosan meg fogtak vizsgáltatni. Sőt inkább királyi akaratunk, hogy azon kérdés, valljon, 's mennyire másították meg a status-alaptörvény, vagy az alkotmány arra vitessék e vissza, melly a status-alaptörvény kibocsátása előtt létezett, szorgalmasan megfontoltassék, mire az ország RReit meghívandjuk, hogy kir. határozásunkat elejükbe terjesszük. Hű alattvalóink a régi országos alkotmány viszonyaiban szerencsésjüket, 's megelégedüléseket találak. Mi vágyva ohajtunk illy szerencsés viszonyt megalapítani. Mi a status-alaptörvényre lekötöztetett status-és kabinet-ministereinktől ezen kormány-foglalás-leveleink ellenjegyzését nem kívántuk, hanem azt Schele status-és kabinet-ministerünk által jegyeztettük ellen, kit a status-alaptörvényre kötelezés elhagyásával eskettünk meg. Bizunk a hannoverai négy régi szerzetében 's hűségében uralkodója iránt, a főemlített tárgy vizsgálatát bevárandók. Akarjuk egyszersmind, hogy további rendelkezésünkig Hannoverában minden eddigi renden maradjon, 's parancsoljuk, hogy e leveleink minden nyilvános helyen föl-szegeztessek, 's ott két hónap folytában föl-szegezve maradjon, azután pedig a a mondott mód szerint történt közzététele bizonyítása mellett, kabinet-ministeriumunkba ismét visszaküldessék. Hannovera, július 5én 1837. (P. H.) Ernest August. Schele.

A M E R I K A.

A porosz status-ujság, melly nem jó szemmel nézné, ha az amerikai kormányvelék jó sikerrel diszlenének, egy Ujyorkból majus 23án költ hosszú levélben a mostani pénz és kereskedési fordulást nagy részben a kormány rendszabályinak tulajdonítja az egyesült statusok bankja ellen. — Hogy azonban az amerikai kormányveléket alázó szándéka olly világosan ki ne tűnjék, e fordulást egyszersmind a túlzott kereskedési vállalatoknak is tulajdonítja, — meg nem gondolván, hogy épen ezen túlzás a kereskedési vállalatokban, 's azon visszaélés, mellyt a bank, kivált Jacson elnök megválasztásakor a pénzzel üze, okozak a fölebb említett kormány-rendszabályokat a bank ellen. Azonban említést érdemel e levélnek következő helye: „Igen is, már annyira jöttünk (t. i. a papiros pénzzel Amerikában) hogy noha átaljában el van ismérve, mikép a bankjegyek értéktelenek, vagy legalább azokat kész pénzért föl nem válthatni, még is csaknem kizárólag egyedül azzal élünk. Sőt mi több, mindenki bankká emelheti, 's valóban emeli is magát, minthogy például az ebédlökbén, az elvégzett ebéd után öt dollár jegyet nyujtván elő fizetés gyanánt, a tartozáson-túli fölösleget papirosjegyben kapja meg az ember, mellyre neve van írva 's e szó: „Értéke fél dollár, fizetendő étekekben.“ — Szóval, Amerikában most papirospenz forog kézen, még pedig iszonyu terjedtségben. —

GABONAÁR: Julius 13dik. Tiszta buza 85 1/3 — 73 1/3 — 63 1/3. Kétszeres 60 — 53 1/3. Rozs 45 2/3 — 46 2/3. Árpa 36 2/3 — 33 1/3. Zab 30 2/3 — 28 2/3 — 26 2/3. Kukoricza 66 2/3 — 60.

PÉNZKELET: Bécs, jul. 15ikén 5 pCtes stat. köt. 105 5/32; 4 pCtes 100 15/16; 3 pCtes 76 7/16; 1820iki 100 frtes kölcsön 229 bécsvárosi 21/2 pCtes bankköt. 66 1/8; Bankrészevény d. 1368.

DUNAVIZ-ÁLLÁS: Julius 17dik: 8' 6" 0.00 18dik: 9' 3" 0.00 19dik: 5' 5' 6".

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések; önművelés jeles példája; szolnoki gymnasiumi vizsgálat; nyilvános hála; kisdedovó intézet ügye; id. Deresényi János; különféle: ajándék 's alánkozat a' pesti színházra; Buda szépülése; gyapjukereskedés; nevezetes lopás.) Spanyolország (cortesgyűlési munkálatok, alkotmányesküvés; d. Carlos terve 's cselszövényei; tartományi viszonyok; a' nemzetország 's a' szerkesztők Madridban; hadi dolgok: Carlos tábornokállása; a' christinói tábornok munkálkodása; új dutó főnök.) Anglia (felső 's alsó-házi munkálatok; a' király temetése előttnapi pompa; 's a' t.) Franciaország (Clauzel marsal spanyol-tábornok vállalkozása; 's a' t.) Olaszország. Elegyhír. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízallás. Lotto.

M A G Y A R O R S Z Á G

Ö cs. k. felsége f. é. jun. 13ki határozatában Tallián Pál m. kir. udv. kanczel. fogalmazó gyakornokot, tisztltbeli fogalmazóvá; april 13ki rendeletében Osztoics János Temes megyei főügyész királyi asztalnokká; 's jun. 3ki végzésében, rendes előléptetéssel, a' kalocsai érseki káptalannál, Thuégut Venczel éneklő kanonokot, olvasóvá; Csopor Mihály örkanonokot, éneklővé; Tering Gáspár Bács-sz.-páli prépostot örkanonokká; Wagner Eerenz székesegyházi főesperest Bács-sz.-páli prépostá; Girk György bácsi főesperest, székesegyházi főesperestté; Re'n Jakab tiszai főesperest bácsi főesperestté; Nehiba János idős paptanítót tiszai főesperestté; 's helyébe Szatmáry Antal ifj. paptanítót nevezni méltóztatott.

A' Zala vidéki ágostai esperesi megye folyóh. 11kén Horváth Sigmund kövágó-örsi lelkéssz 's magy. tud. társ. lev. tagot egyhangulag esperessénekké választá.

Kis - Apáti, Bars megye, jul. 13án. Szép haladás példájával dicsekedhetik Ebedecz szomszéd helységünk, hol Jurik József fiatal tót pór, átlátván az iskolák 's bennük szerezhető műveltség hasznát, még 1835ben ellenállhatlan tanulási vágyat kezdte érzeni, 's mivel mint 28 éves nős férfi iskolába nem járhatta, nejétől elég rövid idő alatt olvasni tökéletesen megtanult. Ezt keveselven, f. é. tavasz kezdetén írásból is ohajta olvashatni, mire azonban többszöri kérelme után sem akará a' helybeli jegyző tanítani. De még e' gát sem csüggeszté el Jurikot, ugyanis megkérvén a' kis-apáti iskola-segédet, ettől rövid idő alatt sajátjává tevén az írás-olvasást. Legközelebb váratlan öröm lépé meg a' fiatal tanítót, midőn tanítványa egy kéziratát látá, mellyet az, minden oktatás nélkül, más papírral lemásolt, még pedig kielégítő pontossággal. —

Szolnok, jul. 6án. Kellemesen meglepé városunk lakosait Richter Aloiz kir. tanácsnok 's iskolai főigazgató véletlen megjelenése iskoláink vizsgálatára. Csak nem rég létesíté előljáróink férfias állhatatossággal páruult buzgalma ez' iskolákat, 's most valának először szerencsések a' tisztelt főigazgatót falak közé fogadhatni. Sz. Ferencz-rendiek bölcselkedés tanulóin kezdvén a' vizsgálatot, a' hat ujdon alapított latin, nemzeti 's a' város külön részein létező férfi- 's leány iskolákat látogatá meg: mindenütt kérdéseket intéze a' tanítványokhoz, kiknek feleleteikkel igen elégtülve látszék, 's helyben hagyó tetszése jeléül 's ujjab szorgalomra buzdításul, ajándékokat sziveskedék osztani az iparkodóbbak közt.

Hálaérzet által buzdítatva nyújtja ezennel, Sopron, Vas, Veszprém és Zala megye több helységének köznemese 's jobbágya nyilvános köszönetét Dugovich Imre vasmegyei tbíró 's fő csendbíztos urnak, ki még a' mult évben, Sobri és társainak ott megyékben volt kalandozásai alkalmával, külön helységből elorzott 26 darab lovat, 15 d. ökröt, 6 tehenet, 's így összesen 47 d. öreg marhát, továbbá 27 d. sertést 's 31 d. juhot, a' tolvajoknak (kik nem Sobri czimborái közül voltak) kinyomozása, 's nagy részben az illető megyei bíróságok kezébe szolgáltatása után, részint természetben, részint ár-pénzben, károsult tulajdonosaiknak egész reménytelenül visszakerített: a' nélkül, hogy a' fáradalmas, sőt rendkívüli veszélyekkel párosult ügyben valakit bármilly költségekkel terhelt volna is. —

Esztergám, jul. 17kén. Ma délután 5órákor tartá rég-ohajtott közgyűlést 's szállása ünnepélyes megnyitását Casino-Egyesületünk, 's este az egész ház 's kert szép izléssel ki volt világítva. — Az ünnepélyen több mint 500 vendég vala jelen, noha az Egyesület csak 100 tagból áll. — Az évenkénti befizetést 10pó forintra határozá a' választottság; magának azonban ez iránt további rendelkezhetést föntartván.

A' kisdedovó intézeteket Magyarországon terjesztő Egyesület' választottsága épen hirdetendő vala, mi olly rég feszíti a' t. közönség' várákozását, midőn a' felül értesítettük: hogy tolnai képző intézete közbejött sejdítetlen építési akadályok miatt, a' kítűzött határnapon meg nem nyitathatik. Valamint azonban egyesületi igazgató gr. Festetics Leo urnak hazafi buzgalmat, 's szilárdságát ismeri, úgy ezeknél fogva biztosan reméli, hogy az akadályoknak minél előbbi legyőztök után, 's így rövid idő múlva, valósul a' köz-ohajtás, 's az említett intézet megnyitva mindenkinek alkalmat nyújtand magát a' kisdedovási pályára kimivelhetni. Ki a' folyó évrnek példátlan' változékonyságát kezdete óta figyelemmel kíséré, ki a' mult tavaszi esőzéseknek az építésre kedvetlenül ható akadályaira emlékezik, tudván ezen fölül, hogy a' már földel alatt lévő intézet egyedül belső kipadozását 's elszerkesztését várja: az bizonyára méltatni fogja azon mentséget, hogy a' késedelemnek főoka a' szerződését megszegett asztalos, mellyeknél fogva a' választottság annyival inkább reméli a' t. közönség' megnyugvását, minthogy a' tisztelt igazgató gróf is, ki mult évi közrebozsátott ajánlatánál

fogva az építés egész terhét költségestül magára vállalni sziveskedett, újabbi nyilatkozása szerint, ezen áldozatot tiszta szívből ohajtván a' Haza' oltárára tenni, a' czélbavett intézetet olly karban akarja átadni, hogy avval az Egyesület a' tisztelt közönség előtt soha se piruljon; addig pedig 800 pft. fizetéssel immár megválasztott intézeti igazgató Varga István ur előbbi pályáján szerzett nevelési ismereteit, 's valamint közrebozsátott munkájában, (Mi kell a' Magyaroknak?) úgy próbatéti írott feleletiben különösen kítűtetett tapasztalásait, a' budapesti kisdedovó intézetekben gyakorlati ügyességgel is bővitendheti. Költ a' f. év 's hónap 15én tartott választottsági ülésből.

Honi bányászatunk agg bűvára, ki már 40 év előtt Beregh megyei jószágin 's azok határin, apadhatlan timsó - sziklákra talált, mellyekből, saját 's mások gyáriban, a' haza 's szegény munkások nem csekély hasznára, olly jó minőségű timsó készül, hogy a' Roma melletti híres tolfával is vetekedik, ki továbbá több tudományos munkája által, 's mint tagja az 1827 ki bányászti országos -, 's elnöke a' honi kereskedést 's erdőszetet tárgyazó Beregh megyei, küldöttségnek, kítűnt, idős Deresényi János, k. tanácsnok, több megye tbírája 's tudós társaságok tagja, f. é. jun. 30án élte 83ik évében aggsági elgyengülésben kimult. Utolsó óráiban is munkás vala bányászti 's vegytani műtermében a' fáradhatlan szorgalmu aggastyán. Eletirása mult évben „Ausztriai nemzeti Encyclopoedia“ czimű Bécsben megjelent munkában olvasható.

A' kereskedési fordulat Angliában még folyvást ártalmas befolyásu a' gyapjuárra, mert, noha vigasztalóbb hírek jönek már Amerikából, a' pénzküldések onnan még sem kezdenek sürűbben szállongni, ezek nélkül pedig nem szállíthatni annyi gyapju - kelmét oda, mint több év óta szakadatlanul leheté. Hogy Angliába 's névszerint Yorkshirrebe szállított gyapjunkat Amerikába küldék, mindenki jól tudja, mivel tehát most az onnani kivitel tetemesen csökkent, a' gyapjufogyasztás csak Anglia határi közé szorult, 's így igen termézetes, hogy az Angliába szánt gyapju ára folyvást alább száll. E' körülmény okozá pesti vásárinkon is a' roszt gyapjuárt, 's okozza folyvást Prussziában 's Szászországban is. A' porosz kir. tengeri kereskedőség tetemesen könnyíte honi gyapjutermesztőji szigoru sorsán, meghatározván előre az árt, 's nagy mennyiséget vásárolván; 's így ezek még sem károsultak olly nagy mértékben, noha az 1836ki árhoz képest, a' legfinomabb gyapju száztul 25tel, finom 26½, középfinom 33½, közép 21, 's a' közönséges 15tel csökkent. Legroszabb áron kelt tehát a' középfinom gyapju, 's az nálunk is így mutatkozik; pedig épen ebből gyűlt legnagyobb mennyiségű utóbbi vásárinkra, 's e' körülmény okát is csupán az amerikai zavarokban kereshetni, mivel leginkább középfinom gyapju szálltaték oda a' legközelebi években, mi arát szükségkép szerfölött magasra rugtatván, most ugyanannyira csökkenté; 's e' nyomasztó körülmények leginkább nálunk érezhetők, mert minden mázsa Hamburgig szállítása innen 5—6 forintra többekerül, mint a' porosz 's szász gyapjutermesztőknek, 's így nem is kívánhatjuk, hogy az övékével egyenlő áron keljen gyapjunk; még pedig annyival kevesbé, mivel félhető, hogy megvásároltatván a' most szükséges mennyiség, darab ideig még nyomasztóbb ár uralkodand, mellynek ismétli javultát nem minden, kivált szegényebb, gyapjutermesztő fogja kiállhatni. — Pesti egyesületi gyapju-raktárukból legközelebb ismét szép mennyiségű gyapju kelt el; névszerint gr. Károlyi Lajosé, b. Vécsey Pálé és Sembery Imre uré. Ujjab szállítások pedig ugyan Sembery Imre, Halász Miklós, gr. Deseöffy Emil, b. Pongrácz Pál, gr. Andrassy Károly és Szirmay Tamás uraktul érkeztek.

KÜLÖNFÉLE. Klaszy Venczel, magyar szabó mester 's pesti polgár, nemzeti színházunk számára saját erszényéből egy királyszerepekre használható magyar díszöltözetet készít; 12 hosi díszkötőt pedig a' kapandó kelmékből ingyen készítend. — Az agg Buda mindig mosolygóbb tekintetet mutat, 's kényelemmel pártja a' hasznost. Így például a' Pest felőli bástyahegy naponkiut szebbül 's egygyike leend a' két város legszebb sétáinak, mellynek kellemét a' hegy közepén hangzandó katonai zene még érdekesebb teend; a' munka igen nagyszerű, de egy-két év múlva bizonyosan elkészülend 's meglependi a' közönséget. E' nagy munka mellett azonban még más igen hasznos is készülend f. év szeptember végeig. A' királyi lak melletti kaput t. i., hol már szerencsétlenséget is okozá a' szoros 's tekervényes ut, fens. nádorunk parancsára egy részben lerombolák, 's annyival tágítandják, hogy három kocsi is kényelmesen 's veszély nélkül eljándhat egymás mellett, holott eddig kettő is alig férhetett el. — A' győri szegény 's árvaház szépen gyarapodik, 's üdvös munkálatit mindig tágabban gyakorolhatja. A' püspök 's káptalan 2ezer forintra szaporítják évenként Sezerre rugó jövedelmét. Jelenleg 12árvát táplál e' jeles intézet 's 300 szegénynek nyújt se-

sőt lételet is kockáztaták azon egyetlen egynap, midőn vak szenvedélyei 's párthivei csalódási által elhagyá magát ragadtatni. Tudják meg a tévelygők: a spanyol nemzet szabadelmű kormányrendszert kíván; ezt bírja is, 's az egész világ ellen megvédendi; a spanyol nemzet szereti, imádja a halhatlan királynét, kit csak nagylelkűségéért ruháza föl kormányhatalommal, 's az ártatlan királyné fejedelmi székét a világ minden hatalmassági ellen védni fogja. A kormány állítja a lázadók célzatait, ismeri segédszereiket, 's meg is tudandja gátolni. A pusztítással fenyegetett városok 's tartományok elvárják a lázadókat, hogy őket azon föld porábatemethessék, melyet azok megszentelteleníteni bátorzkodnak. Egyesüljenek tehát a jó spanyolok, vigyék áldozatul igazságos neheztelésüket a haza és szabadság oltárára, seregelyenek az alkotmány zászlóji alá, 's — az alkotmány, szabadság, függetlenség 's törvényszerű királység meg lesznek mentve; a zsarnokiság, kegyetlenség és bitortlás ellenben örökre távozand a spanyol földről. — A Quotidienne és Courier Française megjegyzéseket ragaszt e közlemény után, melyek ezt balga színben akarják mutatni, 's a királyné és alkotmánypártiak tehetségét inkább üres szavakban mint hatékony cselekvésben állónak mondják.

Az ernani katonalázadás komolyabb következményét azon körülmény gátolja, hogy a carlosiak az alkalmat használni akarván, a christinókat megtámadák, 's így ezeket önmagok védelmére 's a rendbontás félbenszakasztására kinszeríték. Jauregui azonban, kinek a katonaság engedelmeskedik, visszaüzé a magrohanókat. — A madridi nemzetőrség, mellynek különben szigorú rendtartás volna kötelessége, kiméletlenül bánik az olly irókkal, kik nem inye szerint írnak. Legközelebb megbotozá e miatt az el Porvenir lap szerkesztőjét, 's a Castellanoét is hasonlóval fenyegeték.

A Sierra Morenában egy új rabló főnök támadt, bizonyos Penasco. Már 50 czimborája van, kikkel a Madridba szándékozó pogyászokcsit 's utasokat fosztogatja.

A N G L I A.

Az alsóház ülésében julius 6án kérelmek nyújtattak be a hálványozás eltörlésére Indiában, úgy szinte az általános szavazás-jog behozására; — egyik kérelem panaszt tesz, mikép Rosz megyében egy választó az ellenpárttól az által mellőztetett el, hogy megrészegítették; egy másik Lambethből hathatós rendszabályokhoz nyulást javasol a lordok háza ellen, melly a leghasznosabb rendszabályokat is dugába dönti. — Erre R. Inglis a rabszolgakereskedést hozá szóba. A külső ügyek statustitoknoka figyeimét e kereskedésnek főleg Braziliában igen nagy kiterjedtére fordítá, hol 1803ik évben 103 hajó készítették föl e célra, 's egész társaságok üzik ezen ocsmány kereskedést. Palmerston azt válaszolá, hogy utóbbi években alkudozások forgottak fen a portugáli kormányal, mellyek célja volt, hogy angol hajóknak az (Spanyolországra nézve már fenálló) átkutatás-jog, a portugali hajók iránt is megszerzessék. Azonban a szerződés megkötése az 1836ban bekövetkezett kabinetváltozás által Portugálban meggátolták. Egyébiránt a portugali kormány igen rajta van, hogy e kereskedésnek véget vessen, 's e célból már súlyos büntetésű törvényeket bocsáta közre. Azonban bár mikép ügyekeznek is mind a portugali, mind a brazilai kormány e kereskedést megszüntetni, ezen törekvések részint magányos érdekek, részint az alsóbb tisztviselők restelkedése által egészen meggátoltak. Reményli azonban, hogy Portugállal is a spanyolországi szerződéshez hasonló fog rövid idő múlva köttetni. A legnagyobb gonosztetteket azonban nem portugali, hanem spanyol, brazilai 's egyéb rabszolgakereskedők követik el. Nem rég kapott tudósítást, mi szerint egy rabszolgahajó földözeten 200—300 fekete, mintegy 2 lányi magos térbe vala bezsufolva. Ezen kereskedés elnyomására semmi sem volna olly hathatós, mint olly szerződések, mellyeknél fogva Anglia a rabszolga-hajókat elfoghatná, 's elronthatná. Örvendve jelenti, hogy e tekintetben Mexicoval 's Nápolylyal is megkezdvék az alkudozások. Thompson ezredes, ki előbb kormányzó volt Sierra Leonában, azon nézetét fejezé ki, mikép a rabszolgakereskedés megszüntetésére gőzhajókat kellene állomásoztatni Sierra Leone körül, mellyek az afrikai partokat folyvást ostromzár alatt tartanak. A dolognak az által szakadt vége, hogy sir R. Inglis megköszöné Palmerston lord megnyugtató fölvilágításit. — Végezetül Dundas kapitány indítványt tön biztosság-kinevezésre, melly a tengeri-tisztek állását megvizsgálja a nyugpénz követelés miatt. Codrington admiral támogatá az indítványt, 's névszerint csudálkozását fejezé ki azon, hogy Wellington hg az ország öt révének kormányzója, lehet anélkül, hogy a tengeri osztályban valaha szolgált volna. — Az indítványt 21 szóval 19 ellen elfogadák. — A protestans egyesület fölírast bocsáta az egyesült ország népéhez, mellyben azt mondja, hogy a királyné székfoglalása alkalmával a királyséket olly ministerektől találta körülveve, kik a protestans vallásnak egyik súlyosabb csapást a másik után adák, és egyszersmind panaszokznak, hogy a katolikusok bebocsátása a parlamentbe nagy ártalom a protestantizmusra nézve. Ezen utóbbi tekintetben a Courier arra emlékeztet, hogy hiszen tory-ministerium volt az, még pedig Wellington hercegé, melly a katolikusok felszabadítását kívítta. —

Julius 7én mind a felső mind az alsóház ülést tartá, hogy néhány törvényjavaslat előmozdították. A felsőházban többi közt a kormány-székfoglalás-törvényjavaslat elfogadták. — Erre mind a két ház julius 10ig elhalasztá üléseit, minthogy következő napon ugymint jul. 8án, a király eltakarítása fogott végbemenni.

Minthogy a királyi temetés csak julius 8án, este 9 órakor fogott véghez menni, a londoni lapok e napról természetesen még nem közölhetik annak leírását. Töméntelen embersokaság özönlött már több nap óta Windsor felé, kocsin, loháton, 's gyalog, hova julius 8kán délután valamennyi kabinet-minister is kiment, miután Kensington palotában tanácsot tartottak. Julius 6kán 10órákor este tételet az ő fölsége IV Vilmos király holtteste a „fehér szobából“ a Waterloo-szobába, koporsóban köz szemléletre. A közönség tolongása a következő napon reggeli 10órától fogva délutáni 4 óráig határtalan vala. A Times egyik levelezője következő rajzolatját adja e látványnak: „Conyngham marquis udvarisága által egy belépti jegyet nyertem a kastély status-szobáiba, azon uton, melly közönségesen csak a nemesség részire szokott fentartatni; — így én az egész ünnyepélyt láthatám, anélkül, hogy a tolongásnak ki letterem volna téve. En, más hasonlóan kiváltságoltakkal, a York- és Lancaster-tornyok kapuján bocsátattam be, melly a harangtorony felé vezet; itt a kastély lépcsőzetére jöttem, melly a fölmenők 's lejövők számára ketté volt osztva. — Innen jobbra fordultunk, 's három egymásra következő keskeny lépcsőn, mellyek ezüst falgyertyatartókban viaszgyertyával gyöngén valának világítva, feketén bevont falak mellett elhaladánk, 's fölmenénk a hangászkazatra, honnan legelsőben is a királyi koporsót, és az azt környező halotti díszletet pillantók meg. — Menetünkön semmi sem készíte el benünket illy tekintetre. A kastély kapujánál három vagy négy yeoman állott az őrségből, szinte annyi jegyszedő úr, (gentleman ushers), 's néhány londoni rendőrszolgá; a folyosókon a legmélyebb csend uralkodék, 's a fejedelmi pompa és nagyság minden jele vagy el vala utból téve, vagy elfödve. Most azonban a karzatról nézve következő látvány mutatá magát: egy vörös bíbor menyezet (baldachin) czimberpaizsokkal gazdagon kidíszítve emelkedék egy pompatelljes koporsó fölött, mellynek egyedül felső 's alsó czifrázati valának láthatók. Egyébb részei bársony szemfödéllel valának eltakarva, mellyet szinte királyi czimberpaizsok ékesítének. A gyász leplen két nagy bíborvörös bársony vánkoston nyugvék az egyesült ország birodalmi (imperial) 's Hannovera királyi koronája; az első a koporsó felső a második alsó részinél. A menyezet magosságától Anglia királyi zászlója lobogott le a koporsóra. Fölül a gyászalkotmányon egy nagy halotti vért (hatchment) ölték szembe. — A koporsó mindkét oldalán három drága művű gyertyatartó emelkedék iszonyu nagyságu viasz gyertyákkal, mellyek világa teljes ragyogással tünteté ki a két officers-at-arms pompás fegyverruháját, kik mint kőszobrok mozdulatlan állottak a koporsó lábánál 's a boldogult fölség négy gentleman-usherje nyalka egyenruháját, kik kettenkint állottak a koporsó oldalain. A halott fejénél egy fekete bársonnyal bevont széken egy lord of the bedchamber ült rangjához illő drága gyászköntösben. Byron lord (a költő mellékrokona, 's perméltósága örököse) viselvé épen e komoly tisztséget. Mind a két oldalon, de valamivel lejjebb, ült két kamrás (grooms of the bedchamber). Hozzájuk legközelebb állott, a koporsó hosszában, három officers-at-arms, hat zászlót tartva; legelől az unio és Sz. György zászlóját, ezek mögött Skótzia 's Irlandéjít, végre Hannovera és Braunschweig zászlójit. Legszélről mindkét oldalon négy őrségi yeoman állott, fátollal bevont de lenemhajtott kelevézzel. E látvány a szoba közepén vala, mellynek falait fekete díszletek ékesíték, 's kétágu ezüst gyertyatartók komor fényt terjesztének fölöttük. Felülről lenézve e különféle alakok, zászlók, 's heraldikai pompa vegyülete, 's csoportozata, a vakító világ miatt, sokat veszte egész hatásából, de azért a benyomás még is mindig nagyszerű volt, 's azon személyek csönde 's mozdulatlansága, kik e gyászünnyepélyt képezni segíték, saját szerű ellentétet szültek az ujságvágyosak meggó sokaságához, kik lassan és hallgatva, de élénk pillantással haladtak el a királyi koporsó mellett. — A közönség a legpéldásabb illedéket tartá meg, noha a bejutás senkitől sem tagadták meg. — Minden jövő mély gyászba vala öltözve; Windsor utcájai tömve voltak kocsikkal, a házak vendégekkel, 's a magosabban fekvő kastélyhoz vezető út tolongó ember tömeggel. — Valamint Windsorban, ugy Londonban, 's a tömérédek külvárosban is valamennyi bolt be volt csukva, és számos magányos ház ablakai bevonva, mint a király halánapján. — A Morning Chronicleban nevezetes cikkely jelent meg, melly a közös statusjog elveiből indulván ki, bebizonyítja, hogy Cumberland hg, mint a britt korona alattvalója, a parlament engedehne nélkül idegen ország királysékét el nem foglalhatá; mert előbb a parlament által alattvalói kötelességei alul kelle feloldoztatnia.

Az ifju királynérul beszélik, mikép első cselekvése volt, hogy érzékeny szánakozó levelet írt Adelaide özvegy királynéhoz, mellyet maga össze is hajtott, e czimzetet írván rá: „Ő fölségének a királynénak“. — Midőn valaki azon észrevételt tette, hogy a felírás helytelen, mivel: ő fölsége az „özvegy“ királynénak, kellene annak szólnia, azt felelé: Ő felsége megmásvult czime nem ismeretlen ugyan előttem, de én nem akarok első lenni, ki őt arra emlékeztessem“. —

Anglia csudálásra méltó gyorsasággal keríti körül magát vasút-hálóval. London, Birmingham, Liverpool és Manchester, négy legfontosabb város közt a legrövidebb, 's legkényelmesebb összekötés van fölállítva. Londonbul Liverpoolba, az ország délkeleti pontjától éjnyugoti pontjáig, tízenkét óra alatt juthatni. Valóban szép haladás. (Annyi idő alatt mi is eljutunk a szomszéd faluig)

A' brighthoni királyak IV. György király olly sajtászerű izlésben épített kedvencz lakhelye, mint állítják, el fog adatni, 's azután hihetőleg lerontatni, hogy helyére hasznos épület emeltessek; mert e' palota nem korona-tulajdon, hanem IV György saját magányos pénzéből épült, 's IV Vilmos csak a' rajta fekvő bér és egyéb terhek viselése mellett használá, mellyek kifizetése végett most az eladás történik.

Az Atlas szerint a' Cast-India-House muzeuma néhány nap előtt igen nagy 's becses szállítványt kapott a' bombayi kormánytul keletindiai regiségekben, melly 7000 számbul áll, nagy részint (bactrianai, hindu-scythai, és hyndostani) metszések és pénzekben, Masson gyűjteményéből.

Egy londoni órás örökmozgonyu óráat ajándékoza a' királynénak, azon kívánattal, hogy uralkodása is addig tartson.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Messenger, melly mindjárt eleinte azt állítá, hogy Clauzel marsallal a' spanyol kormányzóné seregei fölötti parancsnokság elvállalása iránt megkezdett alkudozások sikeretlenek fognak lenni, e' dologról julius 9ki lapjában következő érdekes részleteket közöl: „Az alkudozás Clauzel marsallal most valódi értékére látszik leszállítottnak. Ugy látszik, nem annyira spanyolország zendülési kormánya megszabadításáról van szó a' marsal katonai és tehettségei által, mint inkább pénzügyi szemléletről. Aquado ur tetemes pénzzel tartozik a' spanyol kincstárnak, mellyeket már régóta hasztalan követelnek rajta; most azt ígérték neki, hogy e' követeléseket elengedik, ha arra alkalmazza hitelét, hogy a' csarnoknép együgyűségétől még vagy néhány milliót ki lehessen csalni azon számoshoz, melly már a' spanyol pénzügyi kezelésben elsikkadt. A' királyné kormánya kétségbeesett állapotjánál, a' hitelezőkre nézve némí álképére volna szükség a' biztosítéknak. D. herczeg, a' szemlélkedők (speculansok) biztosságának egyik tagja, megígéré, hogy e' biztosítékot a' francziák királyától ki fogja eszközölni. Azonban minden ékesszólása hasztalan volt. Anglia ugyan kevesbé aggódott volna, 's Cubáért biztosított volna kölcsönt; amde az amerikaiak a' főálló szerződések erejénél fogva nem akarák megengedni, hogy az Angolok e' gyarmat viszonyaiba bármi szin alatt is beavatkozzanak; a' gyarmatnak vagy spanyolnak, vagy függetlennek kelle lennie. E' zavarban Franciaország marsalljára 's egy beavatkozási sereg-re gondoltak. — Campuzano ur magára vállalta, hogy a' marsallnak Christina kedvezését, tiszteletét, 's rendszalagokat fog kieszközölni, Aquado ur pedig a' költséget e' közös vállalatra a' közönségtől kicsalni. De a' kastélyban minden felsült. Clauzel marsall engedelmet kért 25,000 embernyi sereg-alkotásra; de, mint mondják, kemény kifejezésekkel utasították el. —

A' Nouvelle következőknek állítja azon föltételeket, mellyek Clauzel marsallnak a' franczia-spanyol seregek főparancsnoksága elvállalásáért ajáltattak: Elsőben is spanyol grande rangjára fogott volna emeltetni Alcadiat herczeg címével, és 250,000 frankos előszültségi birtokot (majoratust), azután pedig mint főtábornok 250,000 frank fizetést fogott volna kapni. —

Egy Oránból, Ejszakafrikában, június 18ról költ levél szerint Bugeaud tábornok Arzew és Mostaganem felé mentében 14én Abd-el Kadertől levelet vett, mellyben ez egyenesen megtiltá neki, a' Maktán, Arzewen túl, álléni, mivel a' szerződés még nincsen jóvá hagyva. A' jóváhagyás Parisban 15én történt, 's ama' folyam e' szerződés által a' franczia birtok határjául van kitűzve. Bugeaud tábornok igen csudálkozék ugyan az emir rozsz bánásmódján, de parancsának engedve Mostaganemet nem érinté, 's 16án ismét Oranba visszatért. — Ez eseményből kitetszik, hogy nem az egész partvonal marad a' francziák kezei közt, 's hogy az összekötés Algierrel csak a' tengeren át történhetik. Még azt is hírlik, hogy Beni-Amer törzshöl azon emberek, kik az oráni piacot akarák élelem-szerekkel meglátogatni, útközben az emir hiveitől megtámadtatván, részint elszéledtek, részint levágattak. A' békeszerződés állított megsejtése Abd-el-Kader résziről, mellynek hire szárnyalt Parisban, még mindeddig nem valósult.

A' Messengerben olvashatni: „Tegnap (7) estve azon hir szál-longa, hogy Oran tartományban az ellenségeskedések ismét elkezdődtek, minthogy Abd-el-Kader ama' Bugeaud tábornok által nyert, nyomorú szerződést már megszegte. Ha e' hir valósul, akkor az a' ministeriumra nagy felelősséget vonna, melly felelősség azután helyesebben meg nem oldathatnék, mint a' pairszék itélete által. — A' tafnai sánczok és a' tlemzeni föllegvár átengedése tetteleg nem volna egyéb, mint megerősített helyeknek háboru idején az ellenség kezébe játszása.“ — E' hirt a' többi ujság is említi. —

Orleans hg folyvást a' főváros jelességei mutogatásával mulatja nejét. E' napokban a' követház palotáját látogatók meg együtt. Az elnök, 's a' tisztviselők a' nagy lépcsőzet alján fogadják ó kir. magosságokat. A' Lajos-Fülöp-teremben a' király remek szobrá nézék meg, Bailly, Mirabeau 's Foix szobrai mellett. A' mintegy 60,000 kötetnyi könyvtárban Bailly 's Rousseau becses kéziratit mutogatók nekik. Az ülésteremben Delaborde, fogalmat akarván adni a' hgnének a' szónokok hatásáról, a' szószekekre lépe, 's a' magos vendégek ügyes szellemteljes rögtönzést hallának azon föladás fölött, mikép Orleans herczegnő naprólnapra mindinkább francziává lesz. A' meglehetős számú követek bemutatatták magokat, 's kiáltának: „Igen jól! Igen jól!“ Kár, mondá a' hg, hogy nincs jelen gyorsiró: megmond-

hatná, mikép a' szónok több társától szerencsekívánást nyert. A' követházból a' királyi sajtó-intézetbe mentek. Legközelebb pedig majd a' tőzsér-csarnokot és a' kereskedői törvényszéket fogják meglátogatni. —

Hugo Victort a' becsületrend tisztévé, Dumas Sándor pedig ugyanazon rend vitézévé nevezé a' király.

Ugyan ó több jeles idegent is nevezelt becsület-rendi vitéznek, többi közt Humboldt Sándor bárót, és Pückler-Muskau hget.

A' franczia sereg 16.397. tisztéből hét mostani rangját a' republica alatt, 432 a' császárság alatt, 2450 a' restauratio alatt, 's csak 13,808 Lajos Fülöp alatt kapta. —

A' l' Europe legitimista lap azon hirt költé, hogy a' cholera kitört Parisban. E' hir alaptalan. —

O L A S Z O R S Z Á G.

Egy irás Romából az Allg. Ztunban már előbb említett némí civódást, melly ott portugaliak közt történt. Most ezen eseményt következőleg adja elő a' hannoverai ujság: „Roma, június 21. A' St. Antonio di Padova című portugáli egyház június 13án valamely évnapot ülle meg. Don Miguel panaszkodék, hogy ez ünnepélyre meg nem hívták. Erre jelenteték neki, mikép ezen egyház testülete öt Lusitania urának soha el nem ismerte, azért is személye meghívását helytelennek tartá. Az ünnep utáni esten d. Maria ügyviselője egy kocsiában ezen egyházhoz jött, hogy bizonyos portugálit magával vigyen, ki ezen egyháznak előjárója, 's ki a' szomszédházban lakik. Azon pillanatban, midőn az ügyviselő a' kocsiából kilép, megrohanja őt négy ismeretlen. Lárma támad; az egyház előjárója pisztolyokkal elősiet, 's a' dolog élénk tusára kel, mellyben a' bebukoltak egyike megsebesül. A' rendőrök előtödulnak, de minthogy a' hely a' tusakodóknak kettős menekhelyet nyujta, t. i. vallást az egyház részéről, és politikait az idegen nemzetbeli követségi lakhely részéről, csak henye nézőji maradtak a' tusának. Végre a' megtámadók futásnak eredtek, 's üldözőiktől meg is szabadultak. Mint mondják, d. Miguel palotájába menekedtek. Hogy ők portugaliak, semmi kétséget nem szenved. „Il resto lo canta l' organo“ (A' többit az orgona is elénekli) szokta a' rommai mondani, midőn valamely magában világos dolgot tovább fejtegetni nem akar.

Nápolyi levél szerint jun. 27rül, a' Vesuv jun 24's 25ik közti éjen lángokat szóra légbé; de sem e' tűnemény, sem a' 7 fokkal hűvesült lég, nem valának eddig képesek a' cholera pusztításit korlátozni. Naponkint 400 ember lesz áldozatja dühének. Sok főrendü is megholt a' korlátlanul duló nyavalyában. Hiteles számítás szerint, april 13tól mostig már 10ezer ember hullott el.

E L E G Y H I R.

Insterburgban (Prussziában) igen csekély számú katolika község létezik, mellyet a' közel Drankowskübel évenkint néhányszor jóni szokott papok vigasztalák isteni tisztelettel, a' városház ülés-terében. 1835ben az insterburgi 's közel vidéki reformata község, egyházuk százados ünnepét üllvén, annak használatát katolikus polgártársiknak is megengedni határozták, mi ez' évi april 27ikén már másodsor csakugyan meg is történt. Hasonló történt Steinkunzendorfban (Sziléziában) is, hol katolikusok, szegény sorsu ágostai vallásu polgártársiknak minden hónapban megengedék egyházuk egyszeri használatát.

Madridi lapok szerint egy káplár a' királyné ezredéből fiat szült. Egy leány t. i. nem akarván kedvesétül megválni, hadszolgálatba lépett, 's a' mondigoriak útközben olly vitézül viselé magát, hogy az ezredes káplárrá nevezé, mi után nem sokára egészséges ujonczal szaporitá ezredét.

Portlandban Dorsetsh'reban Lane kőbányáiban egy özönvíz előtti barlangra akadtak, tele orozlán, hiaena, tigris, ökör, szarvas 's egyéb állat csontjaival. A' csontok többnyire még igen jó állapotban vannak, 's a' weymouthi muzeumban láthatók.

Majlandban legközelebb egy öt éves gyermek nagy hegedűhangversenyt adott.

Labourdonnaye híres sakkozó most fogadásbul egy vakkal, tábla nélkül, csupán fejéből sakkozand.

GABONAÁR. Vidéki városink piaczin; pozs. mérője váltó gar.

	buza	kétszer.	ross	árpa	zab	kukur.	kölcs
Jul. 6án Ungvár	88-84	72-68	62-58	52-48	35-33	82-78	—
„ 7én Arad	90	70	64	32	30	60	—
„ 8án Pécs	70-60	60-55	55-50	30	30	60	40
„ 8án Baja	74-60	57-50	50	37	26	34	—
„ 10én N.Becske	80-70	65	—	25	35	65	—
„ 11én Debreczen	110-150	85-75	67-60	50-40	40-30	75-70	80-75
„ 12én Miskolcz	144-138	76-70	65-60	45-42	32-30	70-65	120-115
„ 12én Sz.Fejérv.	70-65	60-54	50-48	40-36	33-30	70-68	—
„ 13án Mosony	05-85	56-45	50-45	41-34	36-27	7-70	—
„ 14én Uj-Becse	75-65	60-55	—	25-20	30	—	—
„ 15én Komárom	74-65	62-56	—	36-34	35-25	82-82	—
„ 14én Pest.	73-61	53	49	33-33	29-22	66-60	—

PÉNZKELET: Bécs, Jul. 19ikén 5 pCtes status-kötelezvény 105 3/8; 4 pCtes 100 3/4; 3 pCtes 76 7/10; 1 pCtes 25. 1834ki 500 flos. kölcsön 575 5/8; bécsvárosi 2 1/3 pCtes bankkötelezvény 66 5/32. Bankrészevény darabja 1369 3/4.

DUNAVIZ-ÁLLÁS: Julius 26dik: 9' 7" 0" 21dik: 9' 9" 0" 22dik: 10' 1" 0".

LOTTERIA. Budán julius 19ikén: 84. 44. 19. 47. 80.